

SPRAWOZDANIE

Z REALIZACJI ZADAŃ
INSPEKCJI WETERYNARYJNEJ
NA TERENIE MIASTA RACIBÓRZ

w 2021 R.

Racibórz, 04 kwietnia 2022 r.

WSTĘP

Sprawozdanie podsumowuje działania organów Inspekcji Weterynaryjnej prowadzone w 2021 r. na terenie województwa śląskiego powiat Racibórz, miasto Racibórz.

Podstawowym zadaniem Inspekcji Weterynaryjnej jest ochrona zdrowia ludzi i zwierząt.

Powiatowy Inspektorat Weterynarii w Raciborzu w 2021 r. wykonywał ustawowe zadania zgodnie z opracowanymi planami pracy, pomimo niewielkiej obsady kadrowej, zwiększaniu ilości zadań oraz aktualnej sytuacji epidemiologicznej.

Monitorowanie chorób zakaźnych zwalczanych z urzędu takich jak –gruźlica, enzootyczna białaczka, brucelozą, wścieklizna, choroba niebieskiego języka, pomór świń, BSE itd. Zostało wykonane zgodnie z planem.

Na terenie powiatu raciborskiego prowadzono tak jak w roku poprzednim monitoring w zakresie afrykańskiego pomoru świń, polegający na pobieraniu prób od dzików padłych na terenie powiatu oraz przeprowadzono szkolenia rolników dotyczące tej bardzo groźnej choroby. Przy współpracy z Agencją Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa monitorowano zwiększone upadki świń w gospodarstwach. Na terenie powiatu raciborskiego do chwili obecnej nie stwierdzono przypadków w/w choroby.

W 2021 kontynuowano szeroko zakrojoną akcję informacyjną wśród hodowców trzody chlewnej na temat ASF, w szczególności nowo wprowadzonymi przepisami w zakresie bioasekuracji gospodarstw utrzymujących trzodę chlewną na mocy rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 9 lutego 2018 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie środków podejmowanych w związku z występowaniem afrykańskiego pomoru świń (Dz. U. z 2018 r. poz. 360), a także Rozporządzenia Komisji UE 2021/605 ustanawiającego szczególne środki zwalczania afrykańskiego pomoru świń.

W roku 2021 na terenie powiatu raciborskiego prowadzony był także odstrzał sanitarny dzików koordynowany i nadzorowany przez Powiatowego Lekarza Weterynarii w Raciborzu, na mocy Rozporządzenia Wojewody Śląskiego dnia 15 kwietnia 2021 r. w sprawie zarządzenia odstrzału sanitarnego dzików na obszarze zagrożenia wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń na terenie województwa śląskiego, (Dz.U.W.Ś. 2021, poz. 2806). W ramach odstrzału sanitarnego na terenie powiatu raciborskiego pozyskane zostało 158 dzików, co stanowiło 95,7 % wykonania planu założonego przez wspomniane rozporządzenie. Część obwodów łowieckich zachodzi swoim obszarem na teren granic administracyjnych miasta Racibórz, w związku z czym pozyskanie dzików w odstrzale sanitarnym prowadzone było również na terenie miasta Racibórz. Odstrzał sanitarny będzie kontynuowany w roku 2022, po publikacji stosownego rozporządzenia Wojewody Śląskiego.

Ogromnego wysiłku i nakładu pracy wymaga prowadzenie księgowości w zakresie sprawozdawczości oraz planowania, szczególnie planowanie i sprawozdawczość w układzie zadaniowym.

W zakładach znajdujących się pod nadzorem Inspekcji Weterynaryjnej na terenie powiatu raciborskiego w 2021 r. nie stwierdzono naruszeń, które mogłyby doprowadzić do zagrożenia zdrowia lub życia ludzi. Zakłady te cały czas poszukują nowych rynków zbytu co jest związane ze zwiększonymi obowiązkami pracowników inspektoratu (nowe wymagania, zwiększony nadzór, wypisywanie świadectw zdrowia na partie towaru).

1. HIGIENA ŚRODKÓW SPOŻYWCZYCH POCHODZENIA ZWIERZĘCEGO NA TERENIE MIASTA RACIBÓRZ

Powiatowy Lekarz Weterynarii w Raciborzu na terenie miasta Racibórz sprawował nadzór nad:

- 1 zakładem przetwórstwa jaj,
- 1 zakładem przetwórstwa mlecznego,
- 3 zakładami prowadzącymi działalność marginalną, lokalną i ograniczoną,
- 13 gospodarstwami produkcji mleka

W powyższych podmiotach przeprowadzono łącznie 35 kontroli, audytów i inspekcji przez pracowników Powiatowego Inspektoratu Weterynarii w Raciborzu oraz wyznaczonych urzędowych lekarzy weterynarii na podstawie art. 16 ustawy o Inspekcji Weterynaryjnej z dnia 29 stycznia 2004 r. (Dz. U. z 2021 r. poz. 306 z późn. zm.). Producenci żywności prowadzą całorocznie badania właścicielskie żywności wraz z obszarami produkcji na zgodność z higieną produkcji oraz bezpieczeństwem żywności, których to harmonogram jest corocznie akceptowany przez Powiatowego Lekarza Weterynarii w Raciborzu. W jednym powyższych podmiotów prowadzącym działalność marginalną, lokalną i ograniczoną stwierdzono występowanie *Listeria monocytogenes* w jednej z pięciu próbek wymazów środowiskowych, natomiast inne, drobne nieprawidłowości notowane podczas bytności w zakładach czy gospodarstwach były usuwane na bieżąco.

Również na terenie miasta Racibórz był realizowany Krajowy program badań kontrolnych substancji niedozwolonych, pozostałości chemicznych, biologicznych, produktów leczniczych i skażeń promieniotwórczych u zwierząt w ich wydzielinach i wydalinach, w tkankach lub narządach zwierząt, w produktach pochodzenia zwierzęcego, w wodzie przeznaczonej do pojenia zwierząt i środkach żywienia zwierząt w ramach którego w 2021 r. pobrano 3 próbki (z 60 prób pobranych na terenie całego powiatu raciborskiego) w trzech gospodarstwach znajdujących się na terenie miasta. Wszystkie próby pobrane w ramach w/w badań dały wynik ujemny.

W 2021 r. na terenie miasta Racibórz zgłoszono do Powiatowego Lekarza Weterynarii w Raciborzu 17 ubojów gospodarczych przeprowadzonych na terenie gospodarstwa w celu pozyskania mięsa na użytek własny (15 ubojów trzody chlewnej oraz 2 uboje bydła). W przypadku ubojów trzody chlewnej sztuki te były dodatkowo poddawane obowiązkowemu badaniu w kierunku włośni. Wszystkie badania dały wynik ujemny.

2. OCHRONA ZDROWIA ZWIERZĄT – MIASTO RACIBÓRZ.

Bydło

Na terenie powiatu raciborskiego Powiatowy Lekarz Weterynarii w Raciborzu realizuje wszystkie obowiązujące programy mające na celu zwalczanie lub monitoring chorób zakaźnych podlegających obowiązkowi zwalczania u bydła.

Na terenie miasta Racibórz w 2021 r. zgodnie z wykazem uzyskanym z Biura Powiatowego w Raciborzu Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa znajdowało się 42 stada, w których prowadzono chów i hodowlę bydła o ogólnej liczbie sztuk 1120 – stan pogłowia na dzień 31.12.2021 r.

W roku 2021 miasto Racibórz nie było objęte akcją monitoringu w zakresie chorób zakaźnych tj. enzootycznej białaczki bydła, brucelozy bydła, gruźlicy bydła, w 5 letnim cyklu badań monitoringowych.

Kontrola występowania gąbczastej encefalopatii bydła (BSE) i postępowanie z materiałem szczególnego ryzyka była prowadzona przez Inspekcję Weterynaryjną zgodnie z obowiązującymi przepisami. Wszystkie sztuki padłe na terenie powiatu raciborskiego w wieku powyżej 48 m-ca życia były poddawane obowiązkowym badaniom w kierunku BSE. W 2021 r. na terenie miasta Racibórz odnotowano padnięcia 4 sztuk bydła w 3 gospodarstwach w wieku powyżej 48 m-cy.

Trzoda chlewna

Na terenie powiatu raciborskiego w 2021 r. był kontynuowany Krajowy program zwalczania choroby Aujeszky`ego. W ramach w/w programu na terenie miasta Racibórz wyznaczony przez Powiatowego Lekarza Weterynarii w Raciborzu lekarz weterynarii pobrał w ramach monitoringu 58 prób w 10 gospodarstwach (ogólna liczba gospodarstw 113, w tym 10 z łączną obsadą 450 szt.), które w poprzednich latach otrzymały status stad urzędowo wolnych od choroby Aujeszky`ego. Wszystkie pobrane próby były ujemne. W 2021 r. odnotowano spadek liczby siedzib stad, w których ta hodowla była prowadzona. W 2021 r. przeprowadzono kontrole w zakresie bioasekuracji. Na terenie miasta Racibórz przeprowadzono 8 kontrole w 8 gospodarstwach, w których utrzymywana jest trzoda chlewna. W trakcie kontroli stwierdzono nieprawidłowości, które nakazano usunąć w drodze decyzji administracyjnej.

Drób

Na terenie powiatu raciborskiego w stadach drobiu prowadzony był program monitoringowy w ramach obowiązującego w roku 2021 „Krajowego programu zwalczania niektórych serotypów *Salmonella* w stadach brojlerów gatunku kura (*Gallus gallus*)” na lata 2020-2022. (Dz.U. z dnia 7 lutego 2020 r. poz.202). W 2021 r. na terenie miasta Racibórz znajdowała się 1 ferma prowadząca hodowlę brojlerów o maksymalnej możliwości obsady 27.000 szt. Aktualnie ferma ta zawiesiła swoją działalność i w roku 2021 nie prowadziła chowu brojlera.

Owce i kozy

Na terenie miasta Racibórz w 2021 r. zgodnie z wykazem uzyskanym z Biura Powiatowego w Raciborzu Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa znajdowało się 8 stad kóz liczących łącznie 29 sztuk zwierząt, oraz 2 stada owiec liczące 7 sztuk zwierząt – wg stanu pogłowia na dzień 31.12.2021r.

Inspekcja Weterynaryjna prowadziła kontrolę występowania przenośnych gąbczastych encefalopatii u owiec i kóz (trzęsawka, Scrapie) i postępowania z materiałem szczególnego ryzyka zgodnie z obowiązującymi przepisami. Wszystkie sztuki padłe na terenie powiatu raciborskiego w wieku powyżej 18 m-ca życia były poddawane obowiązkowym badaniom w kierunku trzęsawki. W 2021 r. na terenie miasta Racibórz nie odnotowano padnięcia żadnych sztuk owiec i kóz w wieku powyżej 18 m-cy.

Ponadto, Inspekcja Weterynaryjna pobiera próby do badań monitoringowych w kierunku TSE od kóz i owiec w wieku powyżej 18 m-ca życia, poddawanych ubojowi gospodarczemu. W 2021 r. do Powiatowego Inspektoratu Weterynarii w Raciborzu nie wpłynęły żadne zgłoszenia z terenu miasta Racibórz dotyczące uboju kóz i owiec w wieku powyżej 18 m-cy życia.

Inne

W 2021 r. na terenie miasta Racibórz Powiatowy Lekarz Weterynarii w Raciborzu odnotował 16 przypadków pogryzienia człowieka przez zwierzę tj.: psa (13 obserwacji) kota (3 obserwacje). W związku z powyższym, w każdym z w/w przypadków przeprowadzono obserwację zwierzęcia podejrzanego o wściekliznę otrzymując wynik ujemny. W 1 przypadku po zakończeniu obserwacji skierowano do organów ścigania zawiadomienie o popełnieniu wykroczenia w związku z uchyleniem się właściciela od obowiązku ochronnego szczepienia psa przeciwko wściekliznie.

W 3 przychodniach i 3 gabinetach weterynaryjnych oraz schronisku działających na terenie miasta Racibórz w 2021 r. zaszczepiono przeciwko wściekliznie 6260 psów i 131 kotów. Liczby te jednak nie oznaczają zwierząt przebywających na terenie miasta Racibórz.

Z terenu miasta Racibórz w 2021 r. skierowano do badania zwłoki 3 padłych zwierząt podejrzanym o wściekliznę – 1 kota i 2 lisów. Przeprowadzone w laboratorium badania w przypadku kota nie potwierdziły obecności wirusa w przesłanej próbce, zaś w przypadku 2 lisów stwierdzono brak tkanek niezbędnych do wykonania badania.

W 2021 r. na terenie Polski w dalszym ciągu obowiązywał monitoring w zakresie zwalczania afrykańskiego pomoru świń, polegający na pobieraniu prób od dzików padłych na terenie powiatu. W roku 2021 z terenu miasta Racibórz pobrano 1 próbę od dzika padłego w wyniku wypadków komunikacyjnych uzyskując wynik ujemny.

W 2021 r. Powiatowy Inspektorat Weterynarii w Raciborzu przeprowadził na terenie miasta Racibórz interwencje w związku ze zgłoszeniem niewłaściwej opieki nad zwierzętami w 3 gospodarstwach. W trakcie kontroli w 1 przypadku nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie opieki nad zwierzętami (pies). W pozostałych przypadkach w związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami wdrożono postępowanie administracyjne w celu wyegzekwowania spełniania wymagań weterynaryjnych określonych w przepisach (kozy, bydło).

3. HIGIENA PASZ – MIASTO RACIBÓRZ.

Powiatowy Inspektorat Weterynarii w Raciborzu w 2021 r. sprawował nadzór nad n/w podmiotami działającymi na terenie miasta Racibórz:

Rodzaj działalności	Liczba podmiotów nadzorowanych	Liczba dokonanych kontroli
Produkcja pasz wprowadzanych do obrotu (wymagająca rejestracji) - ogólna liczba podmiotów zajmujących się produkcją pasz - produkcja materiałów paszowych pozyskanych przy produkcji środków spożywczych (np. młyny, browary)	3	3
Obrót paszami (działalność wymagająca zarejestrowania)	hurtowy	1
	detaliczny	4
Obrót paszami (działalność wymagająca zatwierdzenia)	2	2
Produkcja pierwotna materiałów paszowych- żywienie zwierząt przeznaczonych do produkcji żywności (art. 2 rozp. 183/2005)	178	2
Hodowle stosujące w żywieniu zwierząt uboczne produkty pochodzenia zwierzęcego (art. art. 18 rozp. 1069/2009), stanowiące surowiec kategorii 3 – szczególne cele paszowe	1	1
Zakłady prowadzące czynności pośrednie oraz składowanie ubocznych produktów pochodzenia zwierzęcego (art. 24 ust. 1 lit. h rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1069/2009 z dnia 21 października 2009 r. określające przepisy sanitarne dotyczące produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego, nieprzeznaczonych do spożycia przez ludzi, i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1774/2002 (rozporządzenie o produktach ubocznych pochodzenia zwierzęcego) (Dz. U. UE L 300 z 14.11.2009, str. 1 z późn. zm.)	1	1
Wytwórcy materiałów paszowych	0	0
Transport pasz	12	5
Inne podmioty zarejestrowane	4	4

4. OCHRONA ZWIERZĄT – MIASTO RACIBÓRZ.

W 2021 r. na terenie miasta Racibórz pracownicy Powiatowego Inspektoratu Weterynarii w Raciborzu przeprowadzili następującą ilość kontroli z zakresu dobrostanu zwierząt:

	BYDŁO	ŚWINIE	KURY TOWAROWE	KONIE	KURY RZEŻNE	OWCE	KOZY
Ogólna liczba gospodarstw	45	113 zarejestrowanych / 11 aktywnych	0	97	1 (zawieszona)	1	6
Liczba przeprowadzonych kontroli	3	0	0	0	0	0	0

Podczas przeprowadzanych kontroli pracownicy Powiatowego Inspektoratu Weterynarii w Raciborzu stwierdzili nieprawidłowości w zakresie dobrostanu zwierząt, które w toku postępowania administracyjnego zostały usunięte.

W 2021 r. na terenie miasta Racibórz zorganizowano jedną wystawę (żywa szopka) z udziałem zwierząt. Powiatowy Lekarz Weterynarii w Raciborzu wyznaczył lekarza weterynarii do nadzoru nad dobrostanem zwierząt uczestniczących w wystawie. Podczas trwania imprezy nie stwierdzono uchybień w w/w zakresie.

W 2021 r. Powiatowy Lekarz Weterynarii w Raciborzu sprawował nadzór nad sprzedażą zwierząt na targowisku mieszczącym się na terenie miasta Racibórz. Poza sprawowanym nadzorem w zakresie dobrostanu zwierząt sprzedawanych na targu, kontroli podlegały również warunki panujące na targowisku oraz dokumentacja i identyfikacja zwierząt wymagana przy obrocie.

W 2021 r. w Schronisku dla Zwierząt Bezdomnych znajdującym się na terenie miasta Racibórz przeprowadzono 2 rutynowe kontrole dotyczące dobrostanu zwierząt i spełniania warunków weterynaryjnych. W trakcie kontroli nie stwierdzano uchybień. W roku 2021 nie odnotowywano także skarg wnoszonych do PLW odnośnie funkcjonowania Schroniska.

Powiatowy Lekarz Weterynarii w Raciborzu roku 2021 certyfikował łącznie 20 komercyjnych wysyłek zwierząt towarzyszących (psy i koty) z terenu Miasta Racibórz do krajów: Ukraina, Dania, Irlandia, Holandia, Francja, Kanada, UK, Szwajcaria, Norwegia.

5. IDENTYFIKACJA I REJESTRACJA ZWIERZĄT – MIASTO RACIBÓRZ.

Powiatowy Inspektorat Weterynarii w Raciborzu sprawuje nadzór w zakresie identyfikacji i rejestracji zwierząt w gospodarstwach mieszczących się na terenie powiatu raciborskiego a prowadzących hodowle: bydła, trzody chlewnej, owiec, kóz i koni. Wykonując zadania w tym zakresie upoważnieni pracownicy Powiatowego Inspektoratu Weterynarii w Raciborzu mają w szczególności prawo do bezpośredniego dostępu do danych zawartych w rejestrze prowadzonym przez Polski Związek Hodowców Koni, Polskie Towarzystwo Kuców Szetlandzkich, Stowarzyszenie Hodowców i Użytkowników Kłusaków oraz Polski Klub Wyścigów Konnych, dotyczącym zwierząt z rodziny koniowatych jak również w rejestrze

prowadzonym przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, dotyczącym zwierząt gospodarskich oznakowanych oraz do dokonywania korekt i uzupełnień w ww. rejestrach, a także do wprowadzania do rejestru zwierząt gospodarskich oznakowanych informacji o statusie epizootycznym siedzib stad.

W 2021 r. pracownicy Powiatowego Inspektoratu Weterynarii w Raciborzu przeprowadzali kontrole Cross Compliance, w obszarach A, B, C na terenie całego powiatu w tym 1 gospodarstwo znajdujące się na terenie miasta Racibórz. W gospodarstwie nie stwierdzono uchybień w przedmiotowym zakresie. Dodatkowo przeprowadzono kontrole urzędowe identyfikacji i rejestracji bydła w 1 gospodarstwie w którym utrzymywane jest bydło. W trakcie kontroli stwierdzono uchybienia i wszczęto postępowanie administracyjne.

6. ZAŁOŻENIA.

W 2022 r. Powiatowy Lekarz Weterynarii w Raciborzu nadal będzie wykonywał wszystkie ustawowe zadania w zakresie: zwalczania chorób zakaźnych zwierząt, badań kontrolnych zakażeń zwierząt, monitorowania chorób odzwierzęcych i odzwierzęcych czynników chorobotwórczych oraz związanej z nim odporności na środki przeciwdrobnoustrojowe u zwierząt w produktach pochodzenia zwierzęcego i środkach żywienia zwierząt, badań zwierząt rzeźnych oraz produktów pochodzenia zwierzęcego, przeprowadzania kontroli weterynaryjnej w handlu i wywozie zwierząt oraz produktów w rozumieniu przepisów o kontroli weterynaryjnej w handlu.